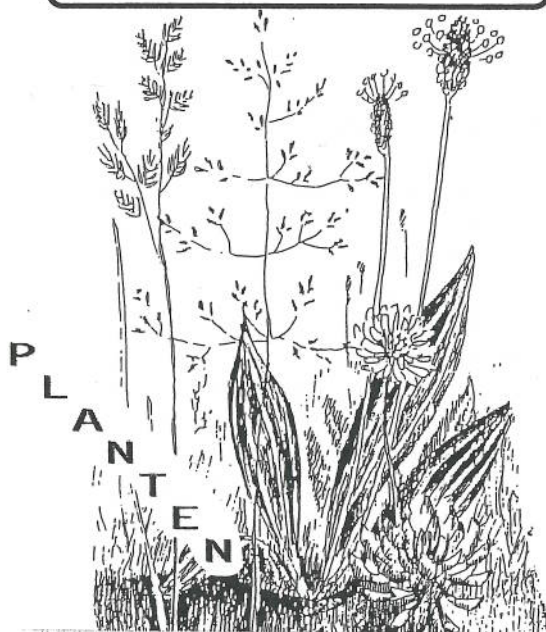

Arboretum POORT~BULTEN

Het Arboretum Poortbulten is in de periode 1912 - 1917 aangelegd in opdracht van de familie H. Gelderman die toen textielfabrieken in Oldenzaal bezat. Het gehele gebied is 19 ha groot, het arboretumdeel beslaat 8,5 ha.

De vijvers zijn aangelegd in een strook van 7 ha.

Het Arboretum is in 1973 overgenomen door wat tegenwoordig Regio Twente heet. Het is een samenwerkingsverband van de gemeenten in Twente.

Met de aanleg van de vijvers is in 1985 begonnen. De grond die daarbij vrij kwam is langs de rand verwerkt waardoor daar een heuvelachtig landschap is ontstaan.

In het Arboretum zijn ongeveer 2500 bomen en heesters geplant, verdeeld over 1000 soorten. De bomen en heesters staan niet wild door elkaar maar in groepen bijeen. Het ontwerp van het Arboretum is gemaakt door de tuinarchitect L.A. Springer. Door ruimte te laten voor gazons zijn steeds veranderende doorkijkjes ontstaan, waarbij boomvormen en bladkleuren een belangrijke rol spelen.

De 1000 verschillende soorten bomen en struiken komen uit gebieden waar de klimaatomstandigheden lijken op die in Oost-Nederland.

Er staan hier bomen en heesters uit Europa, Canada en Noord Amerika, Japan en China. Palmen staan hier niet want die kunnen niet tegen onze winters.

Het land van herkomst staat op de naambordjes die bij de meeste bomen en heesters staan.

De bomen in het Arboretum worden niet gesnoeid zodat hier zichtbaar is hoe een boom in dit klimaat groeit.

De heesters worden wel regelmatig gesnoeid. Als dat niet gebeurt worden de takken te lang en te zwaar en breken waardoor de struik uiteindelijk dood gaat.

Omdat ook bomen en heesters een keer doodgaan - dat kan door

ziekte, storm, blikseminslag of klimaatverandering - worden er regelmatig jonge bomen en struiken geplant zodat er ook over 50 jaar nog steeds een compleet en fraai Arboretum zal zijn.

Niet alle jonge bomen die geplant worden doen het direct goed, soms gaat er een dood, vaak komt dat door de bodem van het Arboretum. Het gebied waarin het Arboretum ligt maakt namelijk deel uit van de stuwwal van Oldenzaal, het hoogste punt daarvan is de Tankenberg (84 mtr +nap). Vanaf de Tankenberg helt het gebied in oostelijke richting naar de Dinkel. Ook de beek die door het Arboretum stroomt krijgt zijn water van de stuwwal en brengt het langs het buitenhuis, dat vroeger van de familie Gelderman was, naar de Dinkel.

Het Arboretum ligt op de helling van de stuwwal en die bestaat voor een groot deel uit kleiachtig materiaal; het is hier naar toe geschoven door het ijs dat gedurende de voorlaatste ijstijd vanuit Scandinavië naar het zuiden gleeed. De bodem van Scandinavië bestaat uit steen en door de schuivende werking van het ijs zijn daar stukken van afgebroken en vermalen en, vermengd met de klei van de bodem van de Oostzee, is er keileem ontstaan. Sommige stukken rots zijn heel gebleven, daarvan zijn er bij de aanleg van de A-1 een aantal gevonden en in het vijverdeel van het Arboretum

bij elkaar gebracht. Bij de brug achter het informatiecentrum staat een bord waarop te zien is uit welk deel van Scandinavië de stenen afkomstig zijn.

Deze klei-achtige bodem is, als er weinig regen valt, erg hard en droog, daardoor is het voor jonge bomen en heesters moeilijk om nieuwe wortels te laten groeien en zonder gezonde wortels kan de boom geen water en voedingsstoffen uit de bodem opnemen en gaat dood.

Jonge bomen en heesters zijn ook aantrekkelijk voor reeën en hazen. Reebokken vegen er hun jonge gewei aan schoon en dan beschadigen ze de bast van de boom en hazen eten vooral in de winter graag boombast van jonge bomen en heesters. Daarom zijn om een aantal heesters kooien van gaas geplaatst om bastvraat te voorkomen. Onder en tussen de bomen groeien planten. In de schaduwrijke stukken vaak alleen mos en in de
#####

Tekst van en uitgegeven
door

afdeling Losser

secr.; Weemselo 36
7581 RC Losser

open ruimte lijkt het een grazig weiland.

De begroeiing onder en tussen de bomen wordt alleen in de late herfst één keer gemaaid. De open weilanden worden deels als gazon beheerd en regelmatig gemaaid, andere stukken blijven het hele jaar ongemaaid.

Door dit maaibeheer kunnen in grote delen van het Arboretum planten tot bloei komen en hun zaden verspreiden.

Het afgemaaide planten worden afgevoerd en daardoor wordt de bodem langzaam schraler en juist daardoor krijgen meer soorten planten een kans om een groeiplek te vinden. Dat komt omdat er voor de snelgroeiende planten minder voedsel beschikbaar is, die groeien langzamer en worden minder groot waardoor er minder schaduw op de bodem valt en op die open plekje kunnen planten die op armere grond groeien een plekje vinden.

In de grasvelden groeien daardoor veel plantensoorten en er zijn daardoor leefmogelijkheden voor veel soorten insecten. Vlinders, vliegen en kevers eten stuifmeel of drinken nectar uit de bloemen en leggen hun eitjes op de planten, de larven die daar uitkomen kunnen zich rustig vol eten om daarna een plekje te zoeken om te verpoppen en zo winter door te komen.

Doordat er veel insecten zijn is er ook ruimte voor vogels die insecten eten en daarom zijn er in het

Arboretum nestkasten voor vogels opgehangen. Die krijgen hun jongen in de periode dat er veel rupsen zijn en door daar een deel van op te eten, voorkomen ze te veel vraat schade aan de bomen.

In het Arboretum staan veel bomen en struiken waarvan de bloemen door insecten bestoven moeten worden om vruchten te kunnen dragen. Er zijn bloemvormen die door hommels bestoven moeten worden, andere planten hebben bloemen waarbij bijen de bestuiving verzorgen.

Bijen doen dat net als hommels per ongeluk, ze komen om stuifmeel te halen voor hun jongen want daar zit eiwit in en daar moeten die van groeien. Ze halen ook de nectar uit de bloem want daar zit veel suiker in die de energie levert waardoor ze goed kunnen vliegen. Bij het drinken van de nectar moeten ze langs de meeldraden kruipen daardoor blijven er stuifmeelkorrels aan de haren op hun lijf zitten. Als ze dan in een volgende bloem aankomen kruipen ze naar binnen en daarbij strijkt de kleverige stamper van de bloem de stuifmeelkorrels van de haren en die wordt daardoor bevrucht waarna de vrucht kan gaan groeien. Niet alle bloemen gebruiken insecten voor de bestuiving veel soorten zoals dennen en grassen laten hun stuifmeel door de wind vervoeren. Door dat stuifmeel hebben hooikoortspatienten problemen.

#####